

učencev. — Letopis. — Vmes so uvrščeni rekli pesnikov in pisateljev. Šola je imela 13 razredov s 612 učenci, 1 pravoslavnega 11 srbohrvatske narodnosti, 5 raznih narodnosti. Nesposobnih je bilo 67 in neizprašanih 3. Za vstop na srednje šole je prijavljenih 95, v meščanske šole pa 33.

—k. **Srpski Književni Glasnik**, knj. VI, br. 3, od 1. juna 1922, ima sledeči sadržaj: Otac, pripovedka od B. B-vić, List prepodobni, pripovedka od Aleksija Remizova, Zimzelen i Uvijek, pesme od Dragutina M. Domjanica, Bela pesma, pesma od Momčilo Nastasijevića; Anketna o srpsko-hrvatskim odnosima (V.); Dr. Tomislav Trnjenović, Aleksa Šantić, Lujo Vojnović, Jaša M. Prodanović; Prilozi proučavanja violentnog tipa (I.) od Dr. Mil. Nedeljkovića, Godišnjica smrti Jovana Skerlića od Milana Grojca, Ruske knjige od Evgenija Aničkova; Umetnički pregled piše Nikola Stanarević; Politički pregled piše Inostrani i Privremeni; Ocene i prikazi; Beleške.

—k. **Šest mladinskih iger**, Josip Ribičič in Ivan Vouk. Trst. — Ribičič bo znan našim šolskim odrom že po »Kraljestvu palčkov«. S šestimi mladinskimi igrami sta z Voukom podala zopet nove snovi za naše šolske odre. Zbirka obsega sledeče igre: 1. Vražje, vesela igra v treh dejanjih. 2. Škrati, vesela igra v dveh dejanjih. Glasbene točke uglasbil Ivan Grbec. 3. Čudodelna srajca, igra v enem dejanju. Glasbene točke uglasbil Ivan Grbec. 4. Mladje, slika v enem dejanju. 5. Pri sv. Petru, slika v enem dejanju in 6. Voukova Trije snubci, po Milčinskem, vesela igra v treh slikah. — Mladje in Pri sv. Petru bi bile izključno za otroke, medtem ko bi druge igrice vzbudile mnogo smeha in privlačnosti tudi v ljudstvu. Uprizoritev ni zvezana s težavami, zato smo prepričani, da se bodo igrice hitro razširile po naših šolskih odrh.

—k. **Zbirka važnejših novih naredb in odredb** za osnovne in meščanske šole ter učiteljska v Sloveniji. Sestavlja za l. 1921. — Prvi zvezek te zbirke je izšel v Sloven. Šol. Matici in že iz te izdaje nam lahko izpriča učiteljstvo, posebno pa šolski voditelji in ravnatelji, kolike praktične vrednosti je ta zbirka. Zato bi se nam zdelo bolj umestno, da bi se nadalje ohranila S. Š. M. zbirko šol. zakonite uredbe v svojem programu in bi se ne omejevala le na Slovenijo, ampak bi seznanila učiteljstvo z zakonitimi šolskimi uredbami v drugih prosvetnih področjih. Posebno tedaj bo to polje plodonosno, ko izide šolski zakon in izvršilne navedbe k njemu. Bojimo se, da II. del zbirke iz tega vzroka ne bo prišel tolikemu krogu učiteljstva v roke kot prvi. To pa obžalujemo posebno iz vzgojnega ozira, ker je tudi preveliko poglobljanje učiteljstva v šolsko zakonodajo in upravno ureditev krivda marsikateremu nedostatku v našem šolstvu. — O zbirki moramo reči, da je nje sestava temeljita in najdemo vse važnejše in glavne urejene prosvetne zadeve v njej. Sestavitelju želimo le vztrajno nadaljevanje v tej smeri.

—k. **Čiča Tomina koleba**, kako su živeli severoameriški robovi. Po engleskom izvorniku, koji je napisala M. Beecher Stowe, za odrasliju decu, na srpski preveo Andrija M. Matić. Drugo izdanje. Pre četrdeset godina izašao je ovaj roman prvi put na srpskom jeziku. Taj roman je napisala znamenita američanska književnica Harriet Beecher-Stowe i izašao je prvi put u novinama, a potom u obliki knjige N. V. S. rodila se je 14. jun. 1852. Otac joj je bio sveštenik. Bila je u prvi mah učiteljica na devojčskoj školi, koju je podigla njena starija sestra u Bostonu. Udala se za profesora bogoslovije po imenu Calvin E. Stowe a umrla 1. julija 1896. god. Pisala je mnogo a s »Čiča Tominom kolebom« stekla je svet-skoga glasa.

## Iz naše stanovske organizacije.

### Gibanje okrajnih društva v Sloveniji.

**SKUPNO ZBOROVANJE UČITELJSKIH DRUŠTEV ZA OKRAJE MARENBERK, SLOVENJGRAD IN MEŽIŠKO DOLINO** se vrši v Dravogradu v sredo, 19. t. m. Referati: 1. Delo obmejneg učiteljstva (ref. iz Mež. dol.). 2. O risanju (ref. D. Humek). — Pričetek opoldne.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ** zboruje dne 20. julija v Mariboru v mali dvorani Narodnega doma ob 10. uri predpoldan po sledečem sporedu: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo o seji širjega sosveta.

(Tov. M. Godec.) 3. Organizacija kmetijsko-nadaljevalnih šol. (Tov. J. Klemenčič.) 4. Predlogi. — Albin Spreitz, t. č. predsednik.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SLOVENJGRAŠKI OKRAJ** zboruje glasom društvenega sklepa v sredo dne, 19. julija ob 12. uri v Dravogradu skupno z mežiškim in marenberškim učiteljskim društvom po vzporedi, ki ga objavi učiteljsko društvo za Mežiško dolino. Po skupnem zborovanju ima društvo v kratkem sestanku razgovor o internih društvenih zadevah. Posebna vabila se ne bodo pošiljala. Udeležba je obvezna. — Predsednik.

+ **UČIT. DRUŠTVO ZA LAŠKI OKRAJ**. Kakor dogovorjeno, sešli smo se Laškega okraja tovariši in tovarišice dne 6. maja t. l. v prijaznem Dolu pri Hrastniku na majniško zborovanje. Krasen dan je bil to, in sicer iz dveh vzrokov. Enkrat, ker je bilo vreme majniško prikladno in drugič, ker smo našli vsestranski užitek, duševni in telesni. Prvega v tovariško ljubkem zborovanju, med katerim nam je dragi naš mojster Černež podal smernice za medsebojno občevaranje, poslane s humorjem lastnih doživeti, za kar mu naj danes izrazimo ponovno zahvalo. — Družega pa v preskrbljeni dobri in poštini postrežbi in šaljivi »zabavi na meh!« — Ne smemo pa zabiti hospitacije v II. razredu pri tov. Vitku Jurku, kjer smo se divili uspehom hitrega računanja in ljubkim pesmicam. Ta dan je bil dan uživanja, kakršnega že davno nismo imeli. Sai so se dvigali tudi ja vehikelji v čast Terpsihore! — »Non semper saturnalia erunt«.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ŠMARSKO-ROGAŠKI OKRAJ** je zborovalo dne 14. t. m. na Slatini. V svojem govoru se je predsednik tov. Kurbus spominjal minole poroke Nj. V. kralja Aleksandra I. s kraljico Marijo Rumunsko. Po navdušenem govoru je zaorilo iz duš vseh zborovalcev prisrčen in močan živio! Spominjal se je tudi 2. maja t. l. umrlega M. Nerata, ki je oral ledino na pedagoškem polju in je bil celih 36 let urednik »Popotnika«. Slava njegovemu spominu!

**Predavanje tov. Črnagoja o šolskih vrtovih**: Delo učitelja je ogromno. Iz priprostil živali vzgojiti zdravega, inteligentnega človeka, ni lahko naloga že zato ne, ker ljudstvo tega ne pojmuje. A mi včenamo mladini volje do dela in to dosežamo ponajveč z delom na šolskem vrtu. Vzroki zanemarjanja tega prav koristnega vzgojnega sredstva tičijo deloma na učiteljih samih, na pomanjkanju delavcev, na slabem in napačnem semenu in na orodju. V krasen vrt se radi obračajo pogledi mimoidoščih in uspehi, ki jih opazujejo na vrtu učitelja, se širijo od hiše do hiše. Že zgodnje vstajanje daje občanom lep vzgled in kmalu se ugled učitelja zviša: enakopraven je s kmetom, in ker je učitelj, ga čislajo tembolj. Iz šolskega vrta je dajati občanom rastline kolikor mogoče brezplačno, da se jih pridobi zase in za šolo. Kar je v zvezi z obiskovanjem poduka. Z nesebičnim postopanjem pridobivamo polagoma vse občane. Barjan je revež, a za šolo je vnet in udan idealnemu učitelju s celo dušo. In dosega te udanosti je naloga učitelja. Iz vrta dajamo otrokom cvetlice, kajti vsaka hiša je vesela kakšnega daru iz rok učitelja. Znanje kmetijstva naj si pridobi učitelj potom knjig, z opazovanjem narave in kmeta ter s presojanjem. V slučaju pomanjkanja gnojia, naj si učitelj pripravi kompost ali pa naj si pomaga z umetnim gnojilom. Za obdelavanje zemlje je treba pripraviti sebi primerno orodje. Pošolsko delo na vrtu je največje razvedrilo, ki nam daje čistosti, prožnosti duha in, kar je glavne valuto regulira. Efekt se doseže z natančnim razvrščanjem. Vse v vrsti: vrtnice, klinčki, sadike itd. Končno nam še obrazloži, čemu cepimo vrtnice tudi na koreninah. Da izpopolnimo vrzel med dvema visokima vrtnicama, je treba cepiti na koreninah, da vzklije vmes nizka vrtnica. — Živemu, z raznimi anekdotami prepletenemu predavanju, je sledilo v dokaz zahvale burno in dolgo ploskanje.

**Nadaljevalno predavanje predsednika tov. Kurbusa**. Ponovno nas uvaža z živim slikanjem v Srbijo. Prav posebno nam predločuje veličino v bizantinskem slogu zidane bazilike na Oplenacu, kjer leže telesni ostanke kralja Petra I. Osvoboditelja. Nato nam začena razkladati doime svojega potovanja glede kulturnih in gospodarskih razmer. Rodbinsko življenje je zadržano in veselo je gledati dekleta v pristni srbski noši, ki se sučejo okoli hiše. Zemljiške knjige nima Srbija; ozki neobdelani pasovi tvorijo mejlišča. Kmet je izobražen, zlasti v Stari Srbiji, kjer je tudi zadržanost v buinemu življenju.

zlasti vinarsko, sadnega drevja ne goje, ker ne uspeva. Kmetijstvo jako cvete posebno v Moravski dolini, ki ne zaostaja za Banatom. V šolstvu niso za nami. Sicer so šole po večini prišle, a praktične. Cerkve so jako preproste. Državnih posestev je precej. Sedajna generacija ne more pozabiti grozodejstev Bolgarov, zato ni misliti na njih »dobro« voljo. Iz govorov ob prilikah sprejemov je posneti troje glavnih misli: bratstvo, ljubav in enakost. — Živahno ploskanje je sledilo predavanju našega agilnega predsednika.

**Služajnosti**: Blagajničarka tov. Zupančičeva se poslavlja v posebnem govoru in preda svoje posle tov. Debelakovi. Tov. Leckarjeva predlaga pristop vseh tovarišic h »Kolu jug. sester«. Tov. Burdian prosi, naj se mu dološlje kmalu prispevke za Dobnikov spomenik. Tov. Verk prosi, naj se določi delegate za skupščino.

**Učiteljski pevski zbor** se ustanovi pod vodstvom tov. Lebana. V to se določi, da bodo odslej zborovanja menjaje v Šmarju in na Slatini. Prihodnje zborovanje bo v Šmarju začetkom oktobra.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SVETOLENARTSKI OKRAJ** je zborovalo dne 22. junija t. l. pri Sv. Trojici Sl. g. s povoljno udeležbo. — Pred zborovanjem je bila pevška vaja; za vse pevce je obvezna, tudi basista.

**Otvoritev**. Predsednik se v znešenih izrazih spominja veselega dogodka vršeč se dne 8. junija t. l. v Beogradu, da je mila osoda naklonila našemu dragemu vladarju Nj. Veličanstvu kralju Aleksandru I. blago sopogo, državi pa mater — kraljico Marijo. Bog jih živi! Navzoči so stoji zaorili »Živijo« in zapeli: Bože pravde! Nato prisrčno pozdravi posebno goste iz Negove tov. Korošca in Goloba, omenja se opravičenje tovarišev od Marije Snežne, Sv. Jurija Sl. g., Sv. Ane in Sv. Ruperta, njih odsotnost velja 10 Din za učiteljski dom v Mariboru glasom sklepa, kajti udeležence je stalo najmanj trikrat to svoto. Ta sklep ostane stalen in v evidenci vključno opravičenju.

**Zapisnik občnega zbora** se je v celoti odobril kazoč 5 kratno lansko zborovanje in obilno društveno delovanje.

**Dopisi**: Naše društvo je član »Tvor-nice učil in šol, potreščin«, posamezni člani v tem času in v teh razmerah ne morejo pristopiti kot udi, ker druginja raste, iz tega vzroka tudi ne pristopijo kot posamezni člani k »Zvezi kulturnih društev«, pač pa se strinjaio z njih smotrom, ki ga podpirajo. Glede zbiranja darov naši deci na Koroškem in Juljski Benečiji store vsi svojo narodno dolžnost, ki nikdar in nikoli ne sme zastati, dokler se ne združijo naš mili narod. — O razprodaji blokov se pohvalno omenja le tov. Perger, ker je razpečal oz. poravnal cel blok, vse druge šole se še odzovejo svoji dolžnosti, danes nabran znesek 30 Din se odpošlje konviku po položnici. — Poročilo predsednikovo o seji širšega sosveta UJU je bilo vrlo zanimivo, po dolgem razmotrivanju posameznih točk, sprejete z glasnim odobravanjem, se je tov. predsedniku za njegov trud izrekla zahvala vseh navzočih. Referat o praktični telovadbi na osnovni šoli po tov. Jos. Velmarju je žel občno priznanje vsled dobrega praktičnega izvajanja; njemu se je tudi čestitalo na imenovanju nadučiteljske službe v Sv. Lenartu Sl. g., na mnoga leta!

**Referat F. Jakopca** se preloži na prihodnje zborovanje radi tesnega časa. Delegatov za del. zborovanje Zveze v Celju se ni volilo, ampak sklenilo se je, da ima še nadalje po dosedanji smernici delovati, naše društvo ostane »Zvezin« član ter prispeva svoj obolos. — Delegatom k II. pokrajinski skupščini na Bledu dne 2. in 3. sept. t. l. se oglašita tovariša Jos. Velmar z g. tov. Amalijo in tov. Ciril Vobič z g. tov. Ermo, ki zastopata predsednika in namestnika oz. voljenega člana.

Sklene se tudi radi splošne naraščajoče draginje, naj se krajevni razredi ukinejo in uvede povsod enakost odškodnine v teh nenormalnih časih. Na deželi je vsaka reč dražja radi voznine, nekateri na že domačim pretiravajo cene živil, da je težko shajati z vsem.

**Zaključitev zborovanja** ob 1 uri. Predsednik se toplo zahvali udeležencem za stanovsko zavest, jih spodbuja k vztrajnemu delovanju za naš smoter, da stojimo kakor zidi grada in jednotni v slogi, želeč vsem srečne, vesele počitnice.

+ **MARNBERŠKO UČIT. DRUŠTVO** je zborovalo dne 21. junija t. l. na Muti. Pri otvoritvi se spomni tov. predsednik poroke Nj. V. kralja Aleksandra. Tov. M. Lešnik nam je temeljito poročal o izpremembah v načrtu šol. zakona, objavljenega v »Narodni Prosveti«. O seji širjega sosveta UJU nov. Ljubljana je obširno

poročal tov. Womer. Obema poročevalcema so zborovalci z zanimanjem sledili. Za delegate za drugo skupščino so se določili: Ivan Womer, Ivanka Vidmarjeva nam, Joško Golob, Mara Črnovšek. K delegacijskemu zborovanju »Zveze« v Maribor se pošlita: Womer in Golob. Društvo jima je dalo navodila, kakšno stališče naj zavzameta na tem sestanku. Kot ref. na prih. društvenem zborovanju za izpreminjevalne predloge poslovnika UJU nov. Ljubljana se določita tov. U. Hauptman in Jel. Klacer. Na predlog uč. društva za Mežiško dolino je društvo sklenilo, da zboruje skupno z istim in slovenjgraškim učit. društvom dne 19. julija t. l. v Dravogradu ob pol 9. uri. Najprej se vrši zborovanje posameznih društev, o društvenih zadevah, nato pa skupno. Po polodne se igrali šolarji iz Mute igrokaz s netjem »Kralji Matjaž«. Igra je bila jako lepo uprizorjena. Lep uspeh je vsaj nekoliko poplačal požrtvovalno delo učiteljstva. Krasna vsebina igre ni lepo petje vzbujala v srehi mladine ljubav do domovine in svojega naroda.

## Iz pisarne strokovnega tajništva — poverjeništa UJU.

—tajn. Za vsesokolski zlet se številno obračajo naši člani (-ice), da jim oskrbimo za zletne dneve stanovanja. Ker je to popolnoma nemogoče, naj se tozadevno obračajo edno na domača sokolska društva, ki jim oskrbi prenočišča potoma JSS.

## Nove knjige in druge publikacije.

—kpl. **Alojzij Gradnik: Pot Bolesti**. Založba Jug. Pred škofijo v Ljubljani. Nevezana 10 Din, vezana 13 Din, v usnje vezana 30 Din.

—kpl. **Šest mladinskih iger**, Josip Ribičič in Ivan Vouk. Mladinska knjižnica »Prosvete«. Trst — I. zvezek. Dobiva se v založbi »Jug«. Pred škofijo v Ljubljani.

—kpl. **Tiskovna zadruga v Ljubljani**. V naši založbi je ravnokar izšla knjiga Henrik Ibsen: Gospa z morja. Strani 160. Cena Din 15 po pošti 1 Din več.

—kpl. **Tiskovna zadruga v Ljubljani**. V naši založbi je ravnokar izšla knjiga H. Sienkiewicz: Z ognjem in mečem. Prev. dr. R. Mole. Cena snopiču 7 Din, po pošti 7.50 Din.

—kpl. **Slava Podlimbarskemu!** Narodnemu mučniku Franu Maslju v spomin napisal Ivan Vrhovnik. Izdali in založili: Šentpeterski podružnici Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Vsebina: mladost — vojak — v pokoku — pregnanec — človek — Slovenec — Jugoslovani — Slovan — pisatelj — proslava — reki iz »Gospodina Franja«.

—kpl. **Čiča Tomina koleba**. Kako su živeli severoameriški robovi. Na srbski preveo Andrija M. Matić. Izdaje i štampa učit. d. d. Natošević u Novom Sadu.

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

## Naš denarni zavod.

**Geslo**: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

**Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani** registrirana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 30. junija t. l. **Din 284.912-70**

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 %.

**Uradne ure**: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/26. do 1/26. ure popoldne.

Na dopise brez vposlanih znamk za 2.50 D se ne odgovarja.

Štev. 3005.

## RAZPIS KATEHETSKE SLUŽBE.

Na šestrazredni mešani osnovni šoli v St. Vidu nad Ljubljano se po odredbi višjega šolskega sveta z dne 27. junija 1922 št. 5344, razpisuje s šolskim letom 1922/23. na novo sistemizirano učno mesto za kateheta.

Prosilci za omenjeno mesto morajo biti usposobljeni za pouk verouka na ljudskih in meščanskih šolah.

Pravilno opremljene prošnje z osebno popisnico, izpolnjene po vseh rubrikah natančno, je vlagati po predpisani službeni poti do dne

24. julija 1922

pri podpisnem uradu.

**Okrajni šolski svet za okolico v Ljubljani** dne 6. julija 1922.

Predsednik: Dr. Ferjančič I. r.